

Andragendet under Nr. 35, der berøres af Enhdringsforslaget under Nr. 14, min bedste anbefaling. Andragendet gaar ud paa, at Fryssifdet „Schulkes Grund“ maa forblive paa sin Station, saalange det ikke ved Veirlig og Forskold tvinges til at forlade den. Det er klart, at naar Staten allerede er skreden til at udlægge et saadant Skib, saa er der ingen Tid paa Aaret, hvor det er mere nødvendigt, at det er paa sin Plads, end netop naar Næstterne ere mørke. — Sluttelig skal jeg tillade mig at ledsage med min bedste anbefaling Andragendet under Nr. 38, der af Udvalget er foreslaaet henviset til Krigsministeren. Den Mand, hvorom der her er Tale, har haft en overmaade haard Skjæbne. Han har været en fint Soldat og en dygtig Officer. Han har hørt til Reserveofficererne og blev i 1856, ganske vist efter eget Ønske, stillet til Krigsministerens Disposition paa halv Gage, det vil med andre Ord sige, han var maaske ellers blevet afskediget. Siden den Tid har han været ansat som Kapitain i Forstærkningen, og har som saadan oppebaaret et Beløb af 400 Rd. i Honorar. Nu er Manden saa svag og syg, at han ved Krigsbestyrelsens Smødefommen, som man ikke kan Andet end paafjønne, i længere Tid har forspøgt en Kur paa Officersafdelingen i Garnisonsfygehuset; men han er nu bleven afskediget. Denne Mand, som i en lang Række af Aar har tjent godt baade i Krig og i Fred, staar nu uden noget som helst Subsistensmiddel. Jeg tror, at det i Lighed med hvad vi ved saa mange tidligere Leiligheder have gjort, vil være overordentlig vel betænkt, om vi ledsage dette Andragende med vor varmeste anbefaling til den høitærede Krigsminister.

Berg: Jeg ønsker at sige et Par Ord i Anledning af Udvalgets Forslag om Henvisning af Andragendet fra 611 Lodsseiere og Arbejdere omkring Arresø. Det Spørgsmaal, som dette Andragende angaar, er, efter det Kjenkskab, jeg ogsaa, før jeg fik med det at gjøre som Nigsdagsmand har til denne Sag, af saa omfattende Natur, at jeg ikke skal søge at komme dybere ind paa Sagen her. Det forekommer mig, at det, der oplyses om denne Sag fra Bækkbestyreren — eller hvem det nu er — ved Frederiksøer, ikke i mindste Maade berører Sagens Betydning i og for sig. Der søges derigjennem kun godtgjort, at vedkommende Lodsseiere ikke have nogen streng juridisk Berettigelse til at se deres Ønsker opfyldte. Det er muligt, at der er sket deres Forsædre en Del Uret, og de Slutninger, der drages i den temmelig omfattende Indberetning fra Vedkommende, kunne ikke modbevise den Paastand, at denne Sag billigtvis burde have været ordnet anderledes i tidligere Tider. Saaledes som det nu imidlertid er gaaet, er der, selv om der foreligger en virkelig Uret tidligere, vistnok her vundet en saadan Hævd paa denne Uret, at jeg maa give den ærede

Ordfører Ret i, at der ikke kan være Tale om nogen streng juridisk Ret; men saaledes foreligger — som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Anfjær) meget klart gjorde opmærksom paa — Andragendet heller ikke; det gaar ikke ud paa at søge en bestemt juridisk Ret hævdet; thi i saa Fald kunde de Vedkommende jo have henvendt sig til Domstolene, i hvorvel saadanne gamle Sager volde meget Bryderi, naar man gaar ad den Vej. Men selv om man vil gaa til at ordne dette Spørgsmaal ad almindelig Overenskomsts Vej, er der imidlertid saa mange Faktorer, som der skal søges Enighed imellem, at det har sine store Vanskeligheder endda. Der er fra Statens Side ikke blot Finantsministeren, angaaende Søen og den Indtægt, som den giver af Fiskeri, Løvsfjær osv., men der er tillige Krigsministeren, som driver sit Krudtværk ved Vandet fra Arresø; og der er fremdeles en privat Fabrikker, som har Hævd paa Brugen af Vandet efter det Skjøde, der er udstedt til ham af Staten. Jeg skjønner ikke rettere, end at der fra Statens Side, forsaavidt Afsløsning af dette Forhold kan finde Sted, kan gjøres Fordring paa en Erstatning for Vandkraften til Krudtværket, hvilken da vil ske ved at tilvejebringe de fornødne Maskiner, Rør, Bygninger, Kul osv., som skal træde i Stedet for Vandkraftens Værdi. Derved vil der være at mærke, at der derved rimeligvis vil faas en bedre, sikkere og stabigere Drivkraft, end Vandet hidtil har været, idet der gjennemsnitlig skal være 41 Dage om Aaret, da man ikke har tilstrækkeligt Vand til at drive sit Krudtværk, hvilket selvfølgelig forvolder ikke saa ringe Ulempe. Dernæst skal der gives en passende Erstatning for det Afkald paa aarlig Indtægt af Fiskeri og Løvsfjær, hvorved dog formentlig bør tages tilbørligt Hensyn til, at der selv ved en delvis Udtørring af den store Sø kan efter en Del Aars Forløb vindes en Del Indtægt for Staten gennem Skat, ikke at tale om, at der ved en Udvidelse af Jordterrainer kan vindes en Næring for et ikke ubetydelig større Antal Familier i den Egn, end det nu er Tilfældet. Dette er set fra Statens Side. Dernæst har man et Par andre Faktorer; man skulde søge at ordne denne Sag med den private Fabrikker og de vedkommende Lodsseiere. Jeg tvivler ikke om, at vedkommende Lodsseiere ere villige til at give et passende Æquivalent for at blive fri for det betydelige Besvær, som den høie Vandstand i Arresø forvolder; dersom man derimod tænker sig Spørgsmaalet løst paa den Maade, at man satte Arresø f. Ex. til offentlig Auktion, saa at dette Areal kom i Tredeemand's Haand, vilde man derved virkelig egentlig ikke have vundet Noget for Tredeedet, i alt Fald vil det jo være meget tvivlsomt, om der er vundet Noget; thi da kunde maaske Tredeemand ikke opnaa den fornødne Overenskomst baade med den private Fabrikker og de vedkommende Lodsseiere, saa at disse slet